De Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

DERDE JAARGANG
No 32 — 8 AUGUSTUS 1952

Alleen voor abonné's van PANORAMA 5 ct.

STIL MAAR BABY WE ZYN TOCH JE BROERTJES!

De man die alles goed

Hoog tegen de helling van een berg lag een boerderij, waarin Goedbrand woonde. Hij leefde er tevreden met zijn vrouw in de eenzaamheid en ze konden het zo uitstekend met elkaar vinden, dat de vrouw alles wat de man deed goedkeurde; alsof het niet beter gedaan kon worden. Zij bezaten een groot stuk land, ze hadden honderd thaler in de geldkist en ze waren bovendien nog twee koeien rijk. Op zekere dag zei de boerin tot haar man:

„Goedbrand, zullen we niet een van de koeien naar de markt brengen? Ik heb geld nodig om het een en ander te kunnen kopen en de honderd thaler in de geldkist kunnen we beter laten liggen. Met één koe kunnen we immers ook best rondkomen."

„Ik heb ook al lang met dat plan rondgelopen," antwoordde Goedbrand. Hij liet er geen gras over groeien, bond de koe aan een touw, haalde zijn stok en vertrok naar de markt in een naburige stad. Maar in de stad vond hij niemand die de koe wilde hebben.

„Ook best," zei Goedbrand. „Dan ga ik met mijn beestje maar weer naar moeder de vrouw. Ik heb een stal en voer genoeg en de weg er naar toe is in ieder geval niet langer dan van huis naar hier."

Toen hij een eindje gelopen had, ontmoette hij een man, die een aftands paard bij zich had, dat hij wilde verkopen.

Zou het niet beter voor ons zijn een paard te hebben in plaats van een koe? dacht Goedbrand.

En hij ruilde zijn roodbonte voor het paard.

Een eind verder kwam hij een man tegen, die een varken voor zich uitdreef, en Goedbrand meende er beter op te worden door zijn paard te ruilen voor het varken. Zo gebeurde het. Maar weer een eind verder ontmoette hij een man met een geit aan een touw en nu meende Goedbrand, dat het voordeliger zou zijn een geit te hebben dan een varken. De geitenhoeder wilde maar al te graag ruilen. Even later zag Goedbrand een man met een schaap en omdat hij dacht dat het veel fijner zou zijn een schaap te hebben dan een geit probeerde hij om te ruilen. Dat lukte ook.

Trots stapte hij naar huis en daar ontmoette hij een man met een gans.

„Nee maar," mompelde Goedbrand. „Zo'n beest heb ik mijn leven lang al willen bezitten. Ik zou de koning te rijk zijn."

Gemakkelijker dan hij gedacht had gaf de man de gans voor het schaap. Tenslotte ontmoette hij nog een man met een haan en omdat het beest zulke mooie veren had probeerde Goedbrand of hij het beestje kon krijgen voor de gans.

„Natuurlijk," zei de man met de haan.

Blij stapte Goedbrand naar huis, maar hij kreeg geweldige honger. Geld had hij niet bij zich, want hij had gedacht van het geld, dat hij voor de koe zou krijgen, een maal te kopen. Zo moest hij de haan voor drie groschen verkopen om aan eten te kunnen komen.

„Nou ja," zei hij, „je kunt toch beter levend thuiskomen dan dood thuisgebracht worden."

Na een paar uur kon hij de rook uit zijn schoorsteen al zien. Hij passeerde de boerderij van zijn buurman. Die stond juist voor zijn deur een pijp te roken.

„Hoe is het je vergaan in de stad, Goedbrand?" vroeg hij.

„Tja, ik mag niet klagen en ik kan ook niet tevreden zijn," antwoordde Goedbrand.

Hij vertelde wat hem allemaal overkomen was.

„De hemel sta je bij," zei de buurman. „Jongen, jongen, wat zal je vrouw kwaad zijn. Ik zou niet graag in jouw vel steken."

„Het had beter af kunnen lopen," zei Goedbrand. „Maar voor mijn vrouw behoef ik geen schrik te hebben. Die is veel te goed om mij ergens een verwijt van te maken."

„Daar geloof ik geen sikkepit van," zei de buurman.

„Laten we dan eens wedden," zei Goedbrand. „Ik heb nog honderd thaler in mijn geldkistje zitten, durf je er even veel tegen te zetten?"

„Gerust," riep de buurman en toen de schemering inviel, gingen

deed

ze samen naar de boerderij van Goedbrand. De buurman ging onder het venster zitten om te horen hoe alles zou aflopen en Goedbrand stapte naar binnen.

„Goedenavond," zei Goedbrand tot zijn vrouw, „hier ben ik weer."

„Goedenavond," zei de vrouw. „Gelukkig dat je er weer bent. Hoe is het gegaan in de stad?"

„Niet bijzonder best," antwoordde de man. „Er was niemand die de koe wilde kopen en toen heb ik haar maar geruild voor een paard."

„Dat heb je goed gedaan!" riep de vrouw uit. „Dan kunnen we 's Zondags fijn naar de kerk rijden en hoeven we nooit meer te lopen...."

„Wacht even," zei Goedbrand, „dat paard heb ik niet meer, want ik heb het geruild voor een vet varken."

„Prachtig!" riep de vrouw. „Nu hebben we lekker spek in huis en kunnen we de mensen eens iets lekkers voorzetten, als ze ons komen bezoeken. Wat moeten we eigenlijk ook met een paard doen? Onze buren zouden maar zeggen, dat we verwaand waren geworden als we met een paard naar de kerk gingen."

„Maar.... maar het varken is er ook niet meer," zei Goedbrand. „Ik zag een man met een geit en toen dacht ik...."

„Goed gedacht," zei de boerin. „Wat moeten we ook met een varken doen? De mensen zouden zeggen: Nou, nou, die eten alles maar op wat ze hebben. En van een geit krijg je melk en kaas en de geit zelf blijft. Jongen, breng je geit naar binnen."

„Die heb ik ook niet meer," zei Goedbrand. „Een eind verder kwam ik een man tegen met een schaap en toen...."

„Prachtig," zei de vrouw, „dat had je niet beter kunnen doen. Wat moeten we ook met een geit doen? Zo'n beest moet je heel de dag maar achternalopen en er mee bergop, bergaf klauteren. Als ik een schaap heb, is er meteen wol in huis voor kleren. Haal het schaap maar gauw binnen."

„Maar dat heb ik ook weer geruild," zei de boer. „Want toen ik een man met een gans zag, dacht ik dat het beter zou zijn een gans te hebben dan een schaap."

„Fijn gedaan," zei de vrouw. „Een schaap is eigenlijk ook niets voor ons. Ik heb toch geen spinrokken en geen spinnewiel en het weven van kleren is vermoeiend. Wij hebben geld genoeg om onze kleren te kopen. En een ganzeboutje zal verdraaid lekker smaken. Bovendien moeten onze kussens opgevuld worden en nu hebben we meteen dons. Breng je gans maar hier."

„Het spijt me wel," zei Goedbrand, „maar die gans heb ik ook weer geruild. Want ik dacht dat jij wel liever zo'n mooi gekleurde haan zou willen hebben en toen ik een man met een haan zag...."

„Ja, lieve man," riep de vrouw, „natuurlijk heb ik liever een haan dan een gans. Een haan wekt nog veel secuurder dan een wekker en ganzevlees brandt immers veel te gauw aan bij het klaarmaken en mijn kussens stop ik wel vol met zeegras. Dat is ook veel gezonder. Haal de haan maar binnen, jongen."

„Ik zou het graag doen," zei Goedbrand wat verlegen. „Maar ik heb het beest niet meer. Want van al dat lopen had ik erge honger gekregen en om niet dood te gaan van de honger moest ik de haan wel verkopen, want ik was vergeten geld bij me te steken."

„Wel," zei de vrouw, „wat zou ik met een haan hebben moeten doen, als jij er niet was. Wij zijn toch onze

eigen baas en kunnen 's morgens net zo lang blijven liggen als we zelf willen. Ik heb geen haan nodig om wakker te worden. Als ik jou maar heb, hoef ik geen koe en geen geit en geen gans te hebben."

„Maar honderd thaler zou je toch wel willen hebben," zei Goedbrand lachend en deed de deur open om buurman binnen te laten.

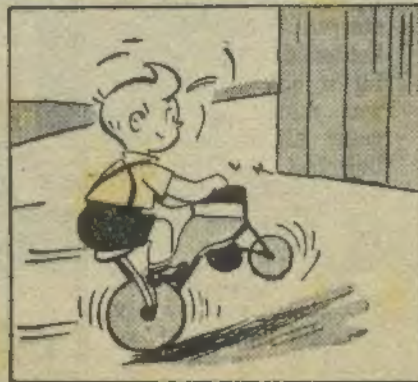
Deze keek wel wat zuur, maar moest toegeven, dat hij de weddenschap verloren had.

„Zie je wel," zei de vrouw, „dat je alles goed doet." *P.B.*

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

Schoonmaak

Vandaag houdt moeder schoonmaak,
En Loes vindt dat een pret,
Want alle meubels zijn thans
De kamer uitgezet.

Wat is de kamer groot nu;
'n Ruimte dat er is!
Hè.... moeders stem klinkt anders
Als ik me niet vergis.

In 't midden van de kamer,
Daar staat een grote trap,
Er boven op te zitten
Lijkt Loes een reuzengrap.

Wat zou dat heerlijk wezen,
Daar op die trap te staan,
En met een grote bezem
Langs het plafond te gaan!

Ons Loesje zucht eens even,
Wat moeder daad'lijk merkt;
Ze weet natuurlijk heus wel
Dat Loesje zo graag werkt.

Dus gaat ze naar de keuken
Haalt stoffer, blik en kwast;
Een reuzegrote zwabber
Komt uit de keukenkast.

Dan doet ze Loes een schort voor,
Een doekje om het haar,
En moeders grote dochter
Is voor de schoonmaak klaar.

Loes lijkt net een klein vrouwtje
En werken dat ze kan....
Daar heeft haar moeder, denk ik,
Gemak en vreugde van.

Leerrijke Lessen

Er was eens een man, die bij het volk bekend stond als een groot geleerde. Hij zat overdag en vaak tot laat in de nacht verdiept in dikke boeken en scheen elke dag wijzer en verstandiger te worden dan hij al was. Die man was een sterrekijker. Iemand, die de loop van zon, maan en sterren gadesloeg. Het was dus geen wonder dat hij 's avonds en ook wel eens ver in de nacht zijn woning verliet om een stille wandeling te maken en op zijn gemak naar de hemelkoepel te kijken. Op een avond, dat de sterren helderder fonkelden dan ooit, stapte hij er ook op uit. Het was rustig op straat, want hij woonde wat buitenaf, dus hij liep weinig gevaar door een auto of een bus te worden overreden.

Het kon hem dus ook niet zo erg veel schelen waar hij liep, want, zo dacht hij, er kon hem niets gebeuren. Alles was zo stil en rustig. Zelfs de vogels hielden hun mond.

In gedachten verdiept en het hoofd wat achterover om de sterren goed te kunnen zien, dwaalde hij weldra af van het veldpad en stapte dwars door de landerijen. Hij glimlachte van louter plezier. Kijk, daar zag hij ze. Daar het beeld van de Waterslang en daaronder dat van de Luchtpomp. En ginds in de Melkweg zag hij de Zeilen en de Grote Hond. Als hij een beetje geluk had, kon hij met zo'n heldere hemel misschien nog iets van Orion vinden, een van de mooiste sterrenbeelden. Wacht, nog even de hals rekken, ja, een beetje naar rechts en....

Plomp.... plomp....

Hij had de put niet gezien, die vlak voor zijn voeten lag en waarin hij hals over kop een tuimeling maakte, die hem nog lang zou heugen en alle sterrenbeelden voor zijn ogen liet verbleken.

Jongens en meisjes, er zijn veel van die putten op onze levensweg. Het is goed te kijken naar de verre toekomst, naar de lokkende sterrenbeelden van wat komen en worden kan. Maar laten we de gevaarlijke putten vlak bij onze voeten niet vergeten. Het is beter er met een zwaai overheen te komen dan er in te tuimelen.

DE STERREKIJKER EN DE PUT

ONZE WONDERE WERELD

DE GOEDE GENERAAL

MUZIEK, ZO BEWEERT MEN, HEEFT MEESTAL EEN VERZACHTENDE UITWERKING. MAAR EEN ENKELE KEER KAN HET OOK NET ANDERSOM ZIJN, ZOALS DE GESCHIEDENIS LEERT.

Aalscholvers

Ik beloofde jullie nog een en ander te vertellen over de andere vogels, die we aantroffen in het moerasland van het mooie noordwesten van Overijsel, bij Wanneperveen.

Allereerst dan iets over de aalscholver. Nu moet je niet menen, dat deze grote vogel alleen daar voorkomt. Men vindt ze ook in Lekkerkerk, in de Biesbos en in Gaasterland; in totaal ongeveer achtduizend broedende vogels. Ze zijn dus niet wat je noemt, zeldzaam.

De grote, zwarte vogels maken hun nest in de bomen en dan met heel veel soortgenoten kort bij elkaar. Ze leven dus in kolonievorm, net als roeken en blauwe reigers. Zo'n aalscholverkolonie ziet er niet erg netjes uit. Alle bomen en de bodem lijken wel gewitkalkt, door de vele uitwerpselen van de oude en jonge vogels.

Het zijn echte viseters en daarom komen de grote aalscholverkolonies ook allemaal dicht bij het water voor. Dit wil helemaal niet zeggen, dat de vogels opzien tegen een flinke tocht om voedsel voor zichzelf en hun jongen te halen. In Wanneperveen zagen we ze heel weinig „vissen" in de naaste omgeving. Ook trokken ze weinig naar de grote plassen van Giethoorn, je weet wel, de Beulaker- en Belterwijde. In grotere of kleinere groepen zag je ze gaan en komen in en uit de richting van het IJselmeer. Dat was hun viswater.

Meneer van Dobben, iemand, die heel veel van vogels weet, heeft uitgezocht, dat ze vliegen tot op dertig kilometer afstand van het nest. Gelukkig vliegen ze niet zo vaak per dag die grote afstand. Hoogstens twee keer per dag, ook als ze jongen hebben. Maar het zijn prima vissers en ze kunnen flinke vissen meenemen, bijvoorbeeld een paling van vijfendertig centimeter lengte of een snoek van dertig tot veertig centimeter lengte. Zulke vissen worden gevangen en zo maar doorgeslikt. De maag is daarop berekend. Die loopt namelijk van de kop af tot in het achterlijf door.

Weet je wat ik heel vreemd vond in Wanneperveen. Onder die witbeschilderde bomen zag je heel veel vis liggen, soms nog een verse paling. Men vertelde ons, dat aalscholvers een vis, die ze hebben laten vallen, niet weer oprapen. Dom, hè! Daaraan kun je nu weer echt zien, dat dieren geen verstand hebben. Wij zouden liever de vis oprapen, dan weer twintig tot dertig kilometer ver een nieuwe halen.

Meneer van Dobben zegt, dat de aalscholvers hun voedsel uit hun lange maag ook uitbraken, als er mensen in de kolonie komen en de vogels verontrusten. Nu, het is er ook echt een vieze boel in zo'n kolonie en de bomen zijn ten dode opgeschreven. Vaak zie je de nesten dan ook zitten in helemaal kale bomen.

Je begrijpt wel, dat de vissers — en nu bedoel ik de mensen — die bijvoorbeeld op het IJselmeer vis vangen, die aalscholvers liever zien vertrekken dan komen. Ze ondervinden er echt schade van. Het is uitgerekend, dat acht tot tien percent van de vis uit het IJselmeer wordt gevangen door de aalscholvers. Dat is lang geen klein beetje en het loopt per jaar in de duizenden kilo's. Gelukkig worden de kolonies te Wanneperveen en te Lekkerkerk beschermd door de Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten, want het zou natuurlijk jammer zijn, als deze vogels helemaal uitgeroeid werden.

Wel houdt men hun aantal enigszins binnen bepaalde perken door, als 't nodig is, een deel van de eieren uit te halen.

Een leuke bijzonderheid van de aalscholvers wil ik jullie nog vertellen. Je kunt bij deze vogels bijna helemaal geen verschil zien tussen mannetje en vrouwtje. Maar de vogels zelf weten dat natuurlijk heel goed en in het voorjaar, als ze beginnen te nestelen, kun je dat ook goed zien. Ze staan dan met zijn tweeën op het takkennest in de bomen en zijn druk aan het liefkozen. Dat doen ze door met de halzen langs elkander te strijken, terwijl het mannetje af en toe zijn vrouwtje zachtjes in de hals bijt.

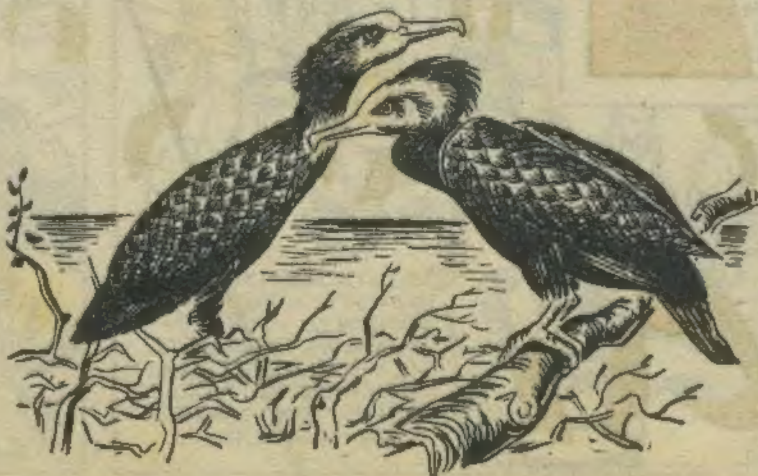
Ook wippen ze soms om de beurt op de takken rondom het nest op en neer, terwijl de een druk bezig is om het nest verder af te werken.

Is een tak goed vastgemaakt, bijvoorbeeld door het wijfje, dan vliegt het mannetje weg en haalt weer een nieuwe tak, waarvoor weer druk geliefkoosd wordt.

Valt echter 't nest uit de boom, dan wordt het vrouwtje soms echt boos en zoekt het een andere man op, die beter kan helpen nestelen.

Ja, de aalscholvers zijn echt leuke vogels en we moeten er zuinig op zijn in Nederland.

J. B. M. v. d. B.

WAT ZEGT MIJN NAAM?

In een onzer eerste lesjes over achternamen vertelde ik" — aldus meester Dierx — „dat, toen er nog geen achternamen bestonden, er veel meer voornamen werden gebruikt dan tegenwoordig. Heel veel van die voornamen zijn verloren gegaan; we kennen ze niet meer. Maar het eigenaardige is, dat ze vaak nog wel bestaan in vadersnamen, welke er van zijn afgeleid. We zouden hele rijen kunnen maken van bestaande achternamen, waarvan de voornaam niet meer bestaat. — Zo bekomt Alofs van een niet meer bestaand Alof; Aleven van een verdwenen Alef; Aykema van een niet meer gebruikt Ayke; Alferink van een verouderd Alfer; Amelung van een alleen uit documenten bekend Amal; Appels van een verouderd Apple. Dit zijn alleen maar enkele namen, welke met een A beginnen, maar men kan rustig het hele alfabet afgaan; bij elke letter zal men achternamen vinden, die van

ACHTERNAMEN

een voornaam afkomstig zijn, welke niet meer bestaat.

Die verouderde, niet meer bekende voornamen hebben we evenwel in ons kwartiertje over de voornamen niet besproken. Daarvan weten we dus de betekenis nog niet en dus kunnen we, tot nu toe tenminste, de betekenis ook niet verklaren van de vadersnamen, welke er van zijn afgeleid.

Harry kon een vorige keer bij zijn verklaring van vadersnamen teruggrijpen op namen, waarvan de betekenis wel bekend was. Maar hoe kunnen we Alofs verklaren, als we niet weten wat Alof is, of Aleven als we Alef niet kennen of Aykema als Ayke ons duister is?

Als we de betekenis van de vadersnamen willen achterhalen, komen we keer op keer voor moeilijkheden te staan, welke slechts zijn op te lossen, wanneer we een diepgaande studie hebben gemaakt van de oud-Germaanse naamstammen en hun afleidingen. En zelfs dan zullen we ons meermalen voor een vrijwel onoplosbaar raadsel bevinden."

EEN DUUR GEVAL

Het was in het jaar 1637. De handel in bloembollen was toen zeer bloeiend en veel mensen verdienden er geld aan als water. Een Amsterdamse koopman, die het ook in de bollen zocht, kocht een bloembol voor vijfhonderd gulden.

Hij was amper in het bezit van de bol of er werd een matroos aangediend. Hij kwam met een boodschap van de schipper van een der schepen, die voor het kantoor van onze handelsman de zeeën bevoer. Janmaat kwam binnen en terwijl de koopman zich naar het kantoor begaf om het antwoord op de meegebrachte brief te schrijven, gaf hij aan de meid last om de matroos alvast een haring te geven en er een stevige kan bier bij te tappen. De gekochte bol liet hij op tafel liggen.

Onze matroos ging er eens gemakkelijk bij zitten en begon zijn maaltje, zich verheugende, dat men zelfs zo vriendelijk was geweest hem een „ui" bij de haring te geven. Hoogst voldaan verliet hij het huis van de koopman; maar men kan zich de woede van de koopman voorstellen, toen hij later, zoekend naar zijn kostbare bol, niets dan wat schillen vond. Janmaat had die bol voor zich op tafel gevonden en ofschoon hij niet bepaald dol was op uien en vooral deze ui wat slap van smaak vond, had hij zijn gastheer toch geen oneer willen aandoen en die slappe ui toch maar naar binnen gespeeld. Zo kostte het maaltje van die matroos de koopman echter meer dan wanneer hij de Prins van Oranje in hoogsteigen persoon te gast zou hebben gehad.

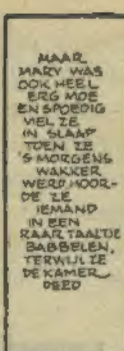

BAS en BES
IN DE BIOSCOOP

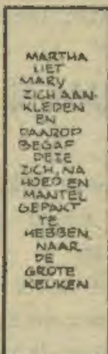

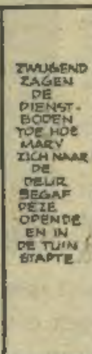

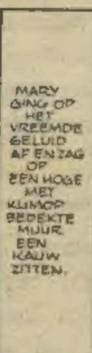

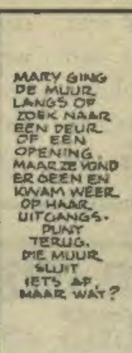

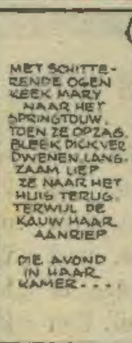

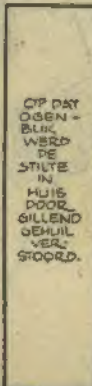

De Rattenvanger van Hameln

5 De vreemdeling ging de straat op en zette een fluit aan zijn mond. Een eigenaardige, zoetvloeiende muziek ontlokte hij aan zijn instrument, klanken die men nooit gehoord had; en opeens klonk overal het getippel en getrippel van ratten. Uit holen en stallen en huizen kwamen ze aangerend, tien, honderd, duizend, ontelbare ratten.

6 Ratten van iedere grootte, vale, grauwe, bruine, zwarte! En alle volgden ze de vreemdeling met zijn zoet gefluit. 't Was of zij dansten op zijn wijs. Ze moesten hem wel volgen, straat in straat uit, steeg in steeg uit, totdat zij aan de Weser kwamen. Daar stortten ze zich alle in het water en kwamen er in om.

7 De vreugde van de bevolking van Hameln kende geen grenzen. Op bevel van de burgemeester werd overal naar nesten gezocht om ook het laatste spoor van ratten te verdelgen. Nu trad de fluitspeler op de burgemeester toe en vroeg om zijn duizend gulden, het loon dat hij geëist had.

8 Duizend gulden! En dat voor die zigeuner in zijn zotte pak! De burgemeester dacht er niet aan! „Duizend gulden! Maar dat was een grap; dat begrijp je toch wel!" voegde hij de vreemdeling toe. „En trouwens, niet jij, maar de rivier heeft het grootste werk gedaan. Maar, vooruit; ik zal je vijftig gulden geven."

Koning Tokkel

DOOR ROOSJE

Waarschijnlijk hebben jullie allemaal wel eens een verhaal gelezen over een koning met twee zonen, die hem allebei graag wilden opvolgen, zodat de vorst de moeilijke taak had, te beslissen wie van hen het meest geschikt was om na hem over zijn rijk te regeren. Even waarschijnlijk is het, dat geen van jullie de geschiedenis kent van koning Tokkel, die lang geleden over Babbaldonië heerste, een land waar alles anders is dan anders en waar dus ook weer iets bijzonders aan de hand was, toen koning Tokkel zo oud was geworden, dat hij noodzakelijk een opvolger moest aanwijzen.

Koning Tokkel had twee zonen, prins Ping en prins Pong, die precies even oud waren en er geen van tweeën iets voor voelden om koning te worden. Zij waren dol op zwemmen en paardrijden en jagen en vechten, maar aan regeren hadden zij een broertje dood. Zij waren er ook niet erg geschikt voor, want zij hadden nooit veel gestudeerd en bezaten, kort gezegd, meer spieren dan hersens. Toen hun vader dan ook op zekere dag vroeg wie van hen koning zou willen worden, keken zij allebei verlegen naar de grond. „Vader," sprak eindelijk Ping na een lang zwijgen, „wij hebben er geen van beiden zin in. U moet daarom zelf maar zeggen, wie u moet opvolgen; wij zullen ons bij elke beslissing neerleggen."

De koning had wel een dergelijk antwoord verwacht en ging naar zijn eigen vertrekken om over de toestand na te denken. Hij was daar echter nog geen half uur mee bezig, toen hij in zijn overpeinzingen werd gestoord doordat zijn nar Wabbel binnenhuppelde.

„Hallo, koninkie," riep Wabbel, terwijl hij al zijn bellen liet rinkelen. „Zit je over je domheden na te denken?"

„Stil, Wabbel," zei de koning, „ik heb geen zin in je onbeschaamde grappen. Ik heb zorgen, loodzware zorgen."

Wabbel werd direct ernstig. „Wat is er aan de hand?" vroeg hij. „Kan ik helpen?"

„Ik wou dat het waar was," zuchtte de koning. „Luister: ik word oud en het is dus tijd, dat ik een opvolger aanwijs. Het vervelende is nu, dat Ping en Pong er niets voor voelen om koning te worden. En nu moet ik zeggen, wie van hen zijn hele leven iets moet doen waar hij geen zin in heeft. Ik weet niet wie van de twee ik dat zal aandoen, want ik heb hen beiden even lief."

„U zult toch in ieder geval degene moeten kiezen, die er het best geschikt voor is," merkte Wabbel op.

„Ja, dat is zo!" riep de koning, die zelf niet erg snugger was en daar zelfs nog niet aan had gedacht. „Dat is de oplossing. Maar wie van de twee is dat? Ping kan het beste paardrijden en schieten, maar Pong is nooit op de sabel geslagen en is een fenomenaal zwemmer. Meer weet ik eigenlijk niet van hen. Hoe kom ik er nu achter, wie van hen het beste zou kunnen regeren?"

„U moet te weten komen wie van hen het meeste weet en het best is ontwikkeld," zei Wabbel, „en dat kunt u het beste doen door hun vragen te stellen. Wie de meeste goede antwoorden geeft, moet regeren."

„Nee, dat is geen oplossing," antwoordde de koning. „Als dan de ene vóórlag, zou ik de ander makkelijker vragen gaan stellen. Ik zou het niet kunnen verdragen, dat de een de ander overtrof, want ik heb beiden even lief. O, wat is het toch een vreselijke toestand."

„Maak dan van tevoren een lijstje met vragen klaar," stelde Wabbel voor.

„Nee!" riep de koning, die plotseling een ingeving had gekregen, „nee, ik weet iets anders. Jij moet de vragen stellen! Je gaat naar een paar geleerden en laat die een lijst met vragen maken en die leg je dan vanmiddag aan de jongens voor."

Eén ogenblik was Wabbel volkomen overbluft. Toen stak hij wanhopig zijn armen omhoog en riep: „Maar ik ben een nar!"

„Kan mij niet schelen, wat je bent," kreet de koning, die zich nooit van een eenmaal genomen besluit liet afbrengen. „Vanmiddag moet jij mijn zonen vragen stellen. Je moet mij helpen; doe het terwille van Babbaldonië. Pokkeledollie-nog-aan-toe, je weet toch wel wat je taak is, niet? Je moet de koning vermaken en hem op zijn fouten wijzen en zorgen, dat hij niet hoogmoedig wordt, maar je moet hem in tijd van nood ook helpen!"

„Natuurlijk," zei de nar, en hij boog zijn hoofd.

Die middag kwamen koning Tokkel, de prinsen Ping en Pong en de nar Wabbel bijeen in de troonzaal. De koning legde zijn zoons uit wat de bedoeling van deze samenkomst was en toen de jongemannen hadden beloofd, zoveel mogelijk vragen goed te zullen beantwoorden, knikte de koning tegen Wabbel ten teken dat hij kon beginnen. „Heb je je lijst met vragen klaar?" vroeg hij.

„Nee," zei Wabbel, „ik zal zo wel wat vragen. Eh, laat mij eens kijken; Ping, vertel eens, hoe luidt artikel 623 van het Wetboek van Strafrecht?"

„Weet ik niet," zei Ping onmiddellijk en Pong en ook de koning zelf verklaarden, dat zij het niet wisten.

„Als iemand een zieke kameel verkoopt en niet zegt, dat het dier ziek is, moet hij het door een gezonde kameel vervangen en vijf goudstukken boete betalen," zei Wabbel.

„Pong, als de koning van Pitterbollië morgen overleed, wie zou hem dan opvolgen?"

De beide prinsen speelden stommetje en ook de koning zei niets.

„Zijn broer Tubbo, want zijn zoontje is pas twaalf jaar oud," zei Wabbel.

„Ping, als een molenaar en een pottenbakker evenveel verdienen, waarom hoeft de molenaar dan toch niet zoveel belasting te betalen als de pottenbakker?"

Diep stilzwijgen.

kiest een opvolger

„Omdat het bedrijf van een molenaar veel meer onkosten meebrengt," zei Wabbel.

„Pong, wie was Teraplites?"

„. . . . ."

„Een groot wijsgeer," vertelde Wabbel. „Hij leefde vijfhonderd jaar geleden en legde in drieëntwintig boeken de grondslag van de wijsbegeerte, waar mannen zoals Gelini en Harmonol thans nog op voortwerken.

Ping, waarom mag in dit land geen rozenwater worden ingevoerd?"

„. . . . ??"

„Omdat onze prijzen door het ontbreken van binnenlandse grondstoffen hoger zijn dan die in het buitenland en wij niet alleen ter wille van de kwekers, maar ook van de staatsinkomsten . . . ." En daar begon die Wabbel een uiteenzetting te geven, die klonk als een klok en een half uur duurde. Toen hij eindelijk klaar was, zei hij: „Pong, vertel jij nu eens waardoor de vloed ontstaat?"

Pong vertelde echter niets en daarom zei Wabbel maar zelf: „Door de aantrekkingskracht van de maan. Ping, ..."

En zo ging het door, uren achter elkaar. Wabbel stelde vragen over boeken, wijsbegeerte, landbouw, politiek, veeteelt, hofgebruiken, recht, geschiedenis, aardrijkskunde en wat al niet meer. De twee prinsen konden niet één vraag oplossen en daarom gaf de nar steeds zelf maar de antwoorden. Koning Tokkel zei al lang niets meer en zijn gezicht werd steeds ondoorgrondelijker; alleen schudde hij zo nu en dan mistroostig zijn hoofd en toen Wabbel zijn driehonderdzesenvijftigste vraag had gesteld, zei de koning: „Wabbel, houd er maar mee op, zij weten toch niets." Nadat hij dat had gezegd, klaarde het gezicht van de koning evenwel plotseling op; hij glimlachte zelfs en schalks zei hij: „Ik weet trouwens toch al wie ik tot mijn opvolger maak. Je bent dus klaar."

„Maar wij zijn niets opgeschoten," protesteerde Wabbel. „Wij zijn nog even ver als toen wij begonnen."

„Nee, dat is niet waar," antwoordde de koning. „Alle moeilijkheden zijn opgelost. Maar voor ik je vertel hoe dat is gebeurd, moet je eerst eens vertellen hoe je zelf aan al je kennis bent gekomen."

„Nou, heel gewoon," zei Wabbel, „als u mijn diensten niet nodig had, studeerde ik altijd en daarbij kwam, dat uw ministers mij nogal eens bezoeken en wij dan altijd over regeringszaken spreken."

„Juist ja, ik begrijp het," zei de koning. „Zeg, Wabbel, een koning moet in de allereerste plaats voor de welvaart van zijn land zorgen. Vind je daarom ook niet, dat een heel wijs en ontwikkeld man beter koning kan zijn dan iemand, wiens vader toevallig koning was? Je knikt van ja en dus zijn wij het eens en daar ben ik erg blij om. Het

probleem is nu helemaal opgelost. Je hebt mij door je vragen prachtig geholpen, te bepalen wie mijn opvolger zal zijn."

„Maar wij hebben geen van beiden een vraag kunnen oplossen!" protesteerden de prinsen Ping en Pong als uit één mond.

„Dat doet er niet toe," zei de koning plotseling heel ernstig. „Ik maak geen van jullie beiden tot mijn opvolger. Ik kies een man, die bewezen heeft, wijs te zijn en veel te weten. Hij zal over Babbaldonië regeren en pas als hij dood is, zal een van mijn nakomelingen weer op de troon komen. Ik hoop tenminste, dat ik een kleinzoon krijg, die daarvoor geschikt is."

„En wie moet u dan opvolgen?" vroegen Ping en Pong weer tegelijk.

„Wabbel!" sprak de koning. „De nar, die wijs is en veel weet en daarom geschikt is om over een volk te regeren!"

„Ik???!!" kreet Wabbel. „Maar dat kan toch niet! Ik ben niet van koninklijken bloede! Ik ben een nar! Een nar kan toch geen koning worden!!"

„Ja, dat kan wel," sprak toen de koning. „En weet je waarom dat kan?"

„Nee," zei Wabbel, „dat weet ik niet."

„Omdat wij in Babbaldonië leven," zei de koning; „daar is alles anders dan anders en daarom zul jij koning zijn."

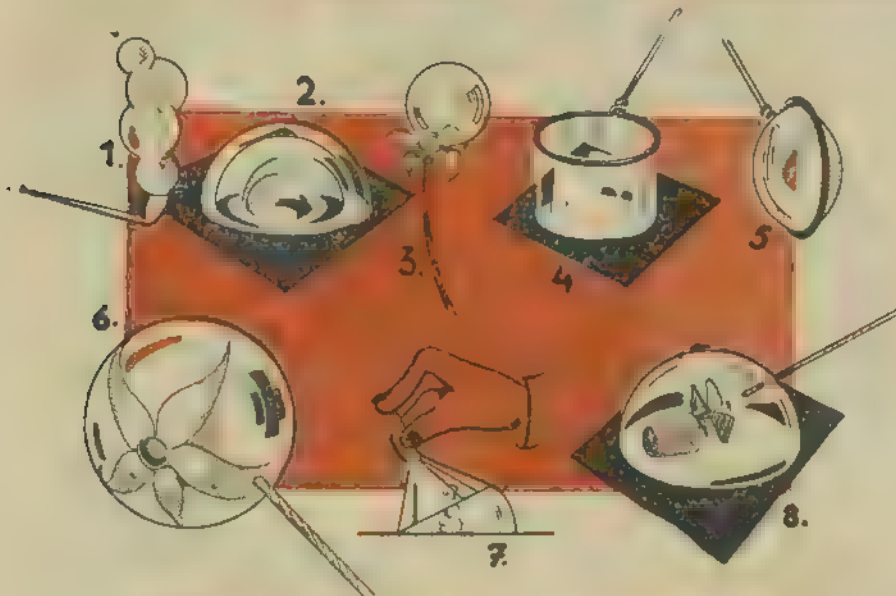
En zo gebeurde het.

De kleine knutselaar

Kunstjes met zeepbellen

Om te beginnen moeten wij er op wijzen, dat het succes van alle kunstjes, die we willen uithalen, afhangt van de oplossing. Een oplossing van huishoudzeep in water, met toevoeging van enige druppels glycerine, is de beste. Men neemt een kom met vrij warm water, lost er een stuk zeep in op, verwijdert met zorg alle schuim met een lepel en onderzoekt de oplossing. Blaas uit de kop van een pijp een bel van ongeveer vijftien centimeter middellijn. Steek je vinger in de bel en kijk of je die midden in de zeepbel kunt steken zonder dat zij barst. Is dit het geval, dan is de oplossing prima. Barst de bel, dan moet men meer zeep toevoegen. Is het sop klaar, dan stil laten staan. Niet meer omroeren.

Voor de kunstjes, die we hier aangeven, heb je nodig: een paar strootjes, een stenen pijp, een of twee trechters van verschillende grootte en een ring van ijzerdraad, waarvan de uiteinden tot een handvat zijn ineengedraaid. Elk gereedschap moet zorgvuldig met de oplossing worden bestreken, voordat men het gebruikt. Anders wordt het een mislukking.

1. Het vormen van *een snoer bellen.* Blaas er eerst een, vang er de tweede mee op en ga zo door tot de boel uit elkaar spat. Je kunt zo een keten krijgen van vijf tot zeven bellen.

2. *Bellen in elkaar* blazen. Giet een dun laagje sop op een glazen plaat, dop het stro in het sop en blaas op het glas een bel. Dop het strootje weer in, steek het kordaat door de wand van de eerste bel en blaas een tweede, kleinere. Ga zo door. Met een beetje ervaring brengt men het soms tot 12 bellen in elkaar. Maar dan moet je ook een vaste hand hebben.

3. *Een bel op een bloem* plaatsen. Wie het trucje niet kent, zal het vast niet lukken. Neem een bloem, die je, onopgemerkt, hebt nat gemaakt met zeepsop. Daardoor heeft de bel „houvast" gekregen en blijft rustig liggen op de bloem.

4. Neem de ijzeren ring, blaas een halve bol op de plaat, raak die bol van boven af met de ring (die natuurlijk eerst in het sop moet zijn gedoopt), trek de ring langzaam omhoog en zo krijg je *een cylinder in plaats van een bol.* Als men zeer handig is, kan men te werk gaan met twee ringen, een bel opvangen en die dan van twee kanten uitrekken in de vorm van een ton.

5. Doopt men de ring zó in het sop, dat de opening afgesloten is door een zeepvlies en blaast men op dit vlies aan weerskanten een bel, dan krijgt men *twee bellen vlak tegen elkaar* aan, die samen de vorm hebben van een sterk gekromde lens.

6. Een knap stukje is dat van *een bloem, die zich opent en sluit.* Uit dun, wit papier knipt men een bloemkroon met vijf punten. Men prikt ze op een kurk en bevochtigt het papier met zeepsop. Blaas dan een bel op die bloemkroon en in de regel zullen de bloembladen naar boven omkrullen en zich tegen de zeepbel aan leggen. Steek nu een nat strootje in de bel; door beurtelings lucht in te blazen en uit te zuigen maakt men de bel groter of kleiner en zullen de bladeren zich ook openen of sluiten.

7. *Een bel blazen over een bloem heen.* Begin met de bloem te plaatsen op de glazen plaat, die met sop is bedekt of zet haar op een ondiep schoteltje, waarop men zeepsop heeft gegoten. Plaats over de bloem een trechter van geschikte grootte en blaas zachtjes door de steel van de trechter en licht die langzaam op; blaas nu door totdat zich een tamelijk grote bel heeft gevormd; om dan de trechter los te maken draait men hem voorzichtig om over een hoek van negentig graden en zorgt daarbij, dat de steel van de trechter met de vinger dicht wordt gehouden. Na een paar mislukkingen gaat het wel. In plaats van een bloem kan men ook een klein beeldje nemen. Een wijziging van deze proef bestaat hierin, dat men een klein papieren wieltje in de vorm van een bootschroef op een kurk prikt, zodat het makkelijk kan draaien. Blaas er een bel overheen en steek daarna het natte strootje door de wand van de bel. Blaast men nu zachtjes tegen het wiel, dan draait het rond en neemt de bel tegelijkertijd in omvang toe.

Vergeet bij dit alles niet: dat je een *goed* zeepsop nodig hebt en dat je alle gereedschappen *eerst goed met sop nat maakt.* Elk droog voorwerp is absoluut taboe.

Een aap op een stokje

Een leuk werkje voor kleine en handige vingertjes. Kop, romp en staart van ons aapje zagen we uit één stuk, uit een plankje triplex of ander dun hout. Bijvoorbeeld plankjes van een sigarenkistje. Hout van sinaasappelkisten gaat natuurlijk ook.

Armen en benen moeten we afzonderlijk zagen, want die moeten beweeglijk blijven en worden later, na afwerking, met stukjes metaaldraad aan de twee stokjes bevestigd.

Verder heb je nodig twee dunne latjes a en b en een paar elastiekjes, waarmee je de stokjes bij elkaar houdt. Je ziet dat stokje b lager staat dan stokje a.

Zodra je nu die stokjes heen en weer gaat schuiven langs elkaar, zul je zien hoe die aap de grappigste beweging maakt.

elastiekjes

b

a

Wij maken een mandje

In de eerste plaats nemen we een grote schijf van kurk van ongeveer een centimeter dik. Die schijf gaan we onderverdelen tot zestien vakjes door op de bekende manier een + met een × te kruisen en ieder verkregen vakje in tweeën te delen.

Nu nemen we zestien spelden, die we schuin en diep in de kurk steken. Hiervoor kunnen we drie soorten gebruiken: de gewone, de extra grote, de zogenaamde bakerspelden, of een soort met glazen koppen, welke wel het aardigst zijn.

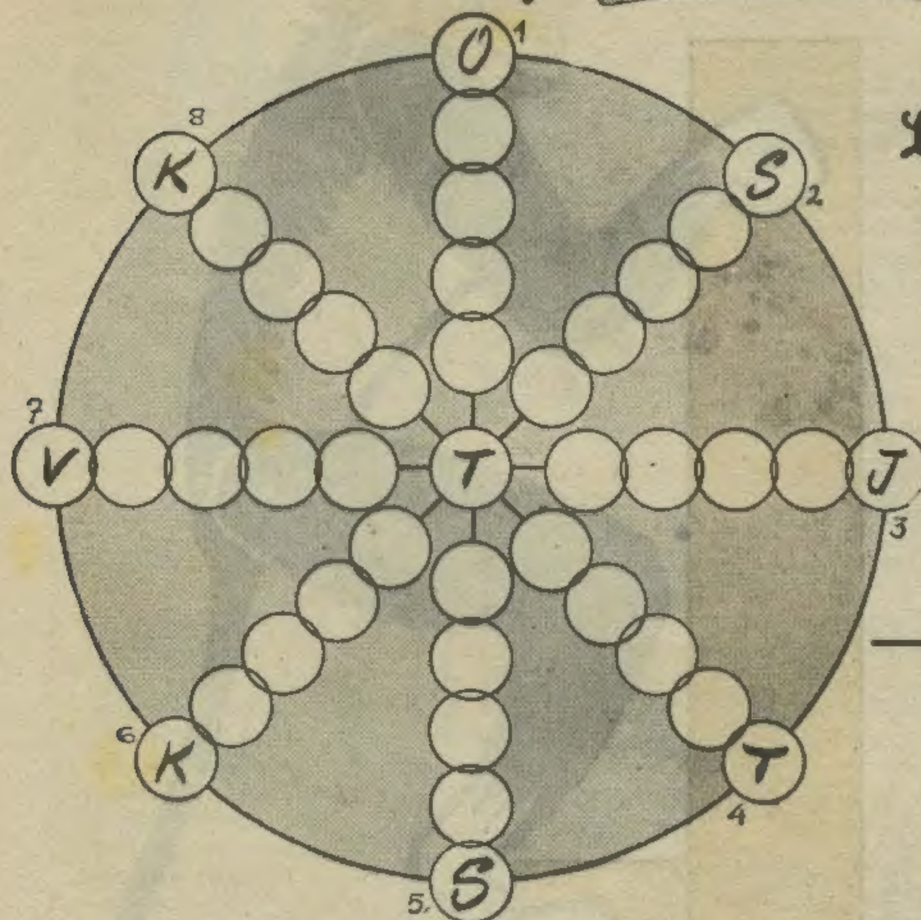
Staan de spelden in de goede stand, dan gaan we dunne, gekleurde raffiadraden of glansgaren of stopwol (het mogen ook restjes zijn) om de spelden slaan.

Dit kunnen we op tweeërlei manier doen. Het begin is aan de bodem, waar we de draad aan een speld vastknopen. Zo vervolgen wij onze weg, telkens de draad voor of achter een speld leggend, in de rondte, totdat de spelden geheel gevuld zijn. Dan hebben we de draad zo onzichtbaar mogelijk vast te hechten.

De andere manier van werken is, dat we de draad telkens om de speld heen knopen of een dubbele lus leggen. Denk er vooral aan de draad niet te strak aan te trekken.

WIE PUZZELT ER MEE?

Letterraadsel

Op de puntjes moeten letters worden gezet. De eerste letter van elk woord staat er reeds en alle woorden eindigen op een t. Die t staat er ook al. Zoals je ziet bestaan de woorden uit zes letters. Zij moeten de volgende betekenis hebben:

1. Muziekgezelschap.
2. De pauw heeft een heel mooie.
3. De pot, waarin de jam zit.
4. Rode, appelvormige vrucht.
5. De weg tussen twee rijen huizen.
6. Is een vloerkleed.
7. Gebruikt men om te vissen.
8. Een ander woord voor dienaar.

Kruiswoordpuzzle.

Van links naar rechts:

1 Het belangrijkste orgaan van ons lichaam
4 Een zwemvogel
8 De vader van je moeder
10 Je schrijft er op met een griffel
11 Afkorting van nummer
12 Het is rond en je kunt er mee spelen
14 Iemand die wandelt gaat .. voet
15 Helder. Het is zo ..... als een klontje
17 De voornaam van een bekend zeeheld
19 Wie naar het buitenland wil, moet vreemde ..... leren
21 Moeder krijgt er tranen van in de ogen, als ze hem snijdt
23 In de bibliotheek krijg je een boek ... inzage
24 Deel van de mast
25 Bewoner van Ierland
27 Metaal
28 Ganzenborden is 'n leuk....
29 Ander woord voor verdriet

Van boven naar beneden:

1 Een huisdier
2 Afkorting van April
3 Zelfde woord als 24 van links naar rechts
5 Een oude lengtemaat; korter dan een meter
6 Gebruiken de vissers
7 Iemand die steelt
9 Grote stad in Noord-Holland
12 Het schaap .....
13 Tegenovergestelde van vroeger
15 Een poes
16 Lopen de kippen in
18 Daarin wonen we
20 Je hebt er twee: een linker en een rechter
22 Een boom
24 Afkorting van een meisjesnaam
26 Een muzieknoot
27 Zelfde woord als 14 van links naar rechts

1	2	3			4	5	6	7
8				9		10		
11			12		13		14	
		15				16		
	17							
18		19						20
21	22		23				24	
25		26				27		
28					29			

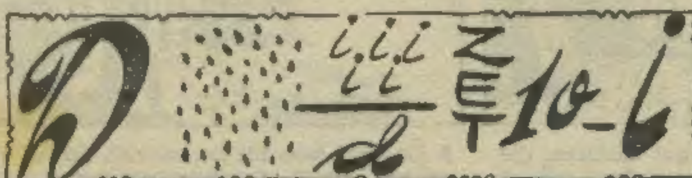
Invulraadsel

Dat ziet er raar uit, hè? Maar als je eenmaal weet, wat je er mee moet doen, dan valt het nogal mee! Je moet in dit vierkant zeven woorden zetten. Van links naar rechts op iedere regel één woord. De klinkers heb ik er al voor je ingezet en die moet je laten staan waar ze staan. Het moeten woorden zijn van de volgende betekenis:

1		O			A	A	
2			O		O		A
3	A			I	A	A	
4		A		I	A	A	
5	O			O		E	
6		I				A	
7		A	A			E	

1. Een man, die een uniform draagt en zijn land verdedigt.
2. Je kunt het eten en drinken en het smaakt wat lekker!
3. Een jongensnaam.
4. Een grote aap.
5. De naam van een maand.
6. De naam van een dag.
7. De naam van een stad.

ONZE SPREEKWOORDENREBUS

KLEURPLAAT VOOR DE KLEINTJES

Oplossingen van de puzzles uit ons vorig nummer

Spreekwoordenrebus

DE POPPEN
ZIJN AAN HET DANSEN

Dit is een uitdrukking, welke eigenlijk betekent: het poppenspel is begonnen. Ze is ontleend aan het middeleeuwse marionettenspel en daar dit een nogal rumoerige vertoning was, werd aan de uitdrukking geleidelijk de betekenis gehecht: de ruzie is begonnen, de twist is losgebroken.

LETTER-PUZZLE

P A
P A N — STEENTJE BIJ, STEENTJE AF
S P A N
P A S E N
S P A R E N
R A S P E N D
S A R D E N
N A D E R
A D E R
R A D
R A

P L A A T S
P A S T A
S T A P
S P A
P A
A
A N
P A N
A P E N
P A L E N
S L A P E N

INVULPUZZLE

k r A n t
A s S e n
m a S s a
b r E e d
k o P e n
s t O o m
s p E l d
v o S j e
m e T e r
b r E e d
K a R e l

BIJZONDER KRUISWOORDPUZZLE

P E E R
R E D E R
E N   D E
N   M E I
T H A N S

RENDIERPUZZLE

P . . . . . . P O S T
A A L . . . M U I . O
A D E R . . . I S A R
R E I E N . . E L
. N E K

WELKE BEROEPEN?

De heer H. Mets Sr te Eecloo is schoolmeester en de heer Ko Molppo te Namen is lompenkoopman.

HAMID de dappere SJEIK

1 Het vreemdelingenlegioen telt heel wat soldaten, die maar wat graag zouden deserteren als ze de kans schoon zagen. Op een goede dag waren er twee ontsnapt naar een oostelijk gelegen stad en kolonel Marmont vroeg de sjeik hem te helpen ze op te sporen; en hij liet hem een portret zien van de twee mannen, die hij zocht.

2 De sjeik beloofde de kolonel, dat hij een oogje in het zeil zou houden, maar hij moest eerst nog een paar zakelijke aangelegenheden afhandelen. Hij begaf zich daartoe naar de marktplaats, waar hij van plan was in een der aanwezige tenten of kramen bij een Arabische koopman wat dekens en kleedjes te kopen.

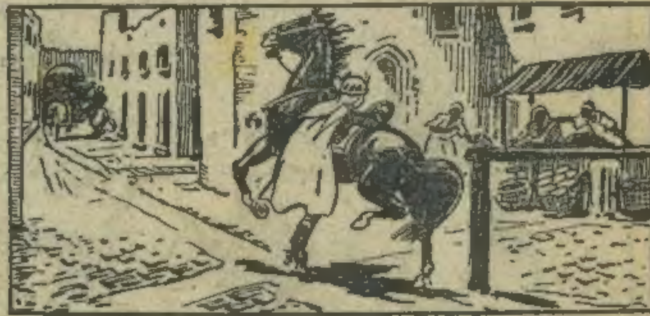
3 Terwijl hij op de markt rondslenterde om te zien wat er zoal te koop was voor hij zijn keuze deed, viel zijn aandacht op een man in Arabische kleren, wiens gezicht hem bekend voorkwam. Hij keek hem wat scherper aan en riep toen uit: „Jij bent Jules Verak, een van de deserteurs van het vreemdelingenlegioen."

4 De jonge sjeik had echter niet opgemerkt, dat een tweede Arabier, gewapend met een knuppel, achter hem aan sloop. Het was Pedro Zoller, de andere deserteur, en toen hij hoorde, dat zijn vriend herkend was, liet hij de knuppel op het hoofd van Hamid neerkomen. Beiden vluchtten daarop naar hun paarden.

5 Gelukkig voor de sjeik had de slag zijn hoofd amper geraakt, zodat hij spoedig uit zijn lichte verdoving ontwaakte en de beide deserteurs nog kon zien wegrijden. Hij aarzelde geen ogenblik hen te achtervolgen en in minder dan geen tijd zat hij op Manestraal, zijn trouwe renner.

6 De deserteurs hadden het evenwel getroffen. Het was nog vroeg in de morgen, het marktplein was nog vrijwel leeg en nergens vonden zij de weg versperd. In volle galop reden zij naar de dichtstbijzijnde stadspoort, terwijl Hamid, nog enigszins duizelig, zich in het zadel hees om hen te volgen.